

Skrivelse

Miljö- och
hälsoskyddsnämnden
2026-02-17

Ashna Ibrahim (C)
Torbjörn Erbe (M) m.fl.

Skrivelse om miljöförvaltningens ansvar att bidra till lösningar för fastighetsnära insamling för äldre fastigheter i innerstaden.

Vi vill se en ambitiös och effektiv miljö- och klimatpolitik. En viktig del i den gröna omställningen är att öka återvinningen och göra det enklare för stockholmarna att göra rätt. Införandet av obligatorisk fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar från 1 januari 2027 är i grunden ett mycket viktigt steg i rätt riktning. Oavsett fastighet är avsikten med lagstiftningen att samtliga stadens invånare ska ha nära till återvinningen, i syfte att öka sorteringsviljan och insamlingsgraden.

Målet är gott, samtidigt måste vägen dit bygga på sunt förnuft och anpassas till stockholmarnas verklighet. I stora delar av Stockholm, inte minst i nyproducerade områden, finns goda förutsättningar att implementera FNI. I våra äldre stadskärnor på exempelvis Kungsholmen, Södermalm, Östermalm och i Vasastan ser verkligheten annorlunda ut. Här präglas bebyggelsen av sekelskiftesfastigheter med trånga gårdar, små soprum och kulturhistoriska värden som måste värnas. Fastighetsägare och bostadsrättsföreningar har ofta små eller inga möjligheter att bygga om portar, ingångar, innergårdar eller redan trånga soputrymmen. Här riskerar en rigid "one-size-fits-all"-lösning att misslyckas.

Denna situation blottlägger en problematisk spänning inom stadens egen organisation. Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har i uppdrag att ta fram ett system för fastighetsnära insamling för alla stockholmare, men miljöförvaltningen har i sitt eget remissvar över SVOA:s förslag varnat för risken för att förslaget kan vara svårt att införa överallt.

Det är oacceptabelt att stadens invånare och fastighetsägare riskerar att hamna i kläm mellan en operativ utförare (SVOA) och en tillsynsmyndighet (miljöförvaltningen) som inte är överens. Miljöförvaltningen har ett avgörande ansvar att inte bara passivt granska, utan aktivt agera för att säkerställa att de regler som införs är rimliga, rättssäkra och praktiskt genomförbara.

Med anledning av ovanstående vill vi ställa följande frågor till den styrande rödgröna majoriteten och ansvarig förvaltning:

- Vilka konkreta krav ställer miljöförvaltningen, i sin roll som tillsynsmyndighet, på SVOA för att säkerställa att de tar fram de flexibla och alternativa lösningar som förvaltningen själv efterlyser i sitt remissvar?
- Är majoriteten beredd att ge miljöförvaltningen ett tydligt mandat att avkräva SVOA ett system med generella undantag för fastigheter där det bevisligen saknas rimliga fysiska förutsättningar, i linje med förvaltningens egen analys?

- På vilket sätt kommer miljöförvaltningen aktivt följa upp SVOA:s pågående utredningsarbete för att garantera att alternativa lösningar prioriteras för innerstaden, i stället för att bli en sekundär eftertanke?

Tiden är en kritisk faktor. Utan tydliga besked från staden riskerar bostadsrättsföreningar och fastighetsägare att under 2026 påbörja dyra och irreversibla ombyggnationer som i slutändan kan visa sig vara helt i onödan. Det vore ett slöseri med både pengar och resurser som staden har en skyldighet att förhindra.

Vi vill verka för en ambitiös och effektiv miljö- och klimatpolitik och införandet av obligatorisk fastighetsnära insamling är i grunden ett mycket viktigt steg i rätt riktning. Men stockholmarna förtjänar en återvinning som fungerar i praktiken, inte bara på pappret.

Miljöförvaltningens yttrande avseende remiss från Stockholm Vatten och Avfall - förslag till ny avfallsplan för Stockholms kommun. 2024-04-18.

Synpunkter kring insamling av förpackningsavfall

Den 1 januari 2024 tog kommunerna över ansvaret för insamling av hushållens förpackningsavfall och redan den 1 januari 2027 ska alla hushåll ges möjlighet till fastighetsnära insamling. Den relativt korta införandetiden medför stora utmaningar för kommunerna. Den stora variationen av bostadsområden kommer troligtvis medföra behov av olika tekniska lösningar för avfallsinsamling. I vissa fastigheter finns det gott om utrymme för utökning av fler insamlade fraktioner via kärl medan fastigheter med trånga eller obefintliga miljörum kräver andra typer av lösningar. Oavsett fastighet är avsikten med lagstiftningen att samtliga stadens invånare ska ha nära till återvinningen, i syfte att öka sorteringsviljan och insamlingsgraden. Erfarenheterna från införandet av matavfallsobligatoriet har visat på vikten av tydlig och anpassad information till både fastighetsägare och invånare.